

KLIMA- OG
FORURENSNINGS-
DIREKTORATET

NorFraKalk AS
postboks 263
7651 VERDAL

Klima- og forurensningsdirektoratet
Postboks 8100 Dep, 0032 Oslo
Besøksadresse: Strømsveien 96

Telefon: 22 57 34 00
Telefaks: 22 67 67 06
E-post: postmottak@klif.no
Internett: www.klif.no

Dato: 31.03.2011
Vår ref.: 2006/47 405.141
Deres ref.:
Saksbehandler: Kjersti Furset, telefon: 22 57 36 50

Vedtak om godkjenning av rapport om kvotepliktige utslipp i 2010 og pålegg om oppfølging for NorFraKalk AS

Klif kontrollerer og godkjenner de kvotepliktige virksomhetenes rapportering av CO₂-utslipp. Vi har gjennomgått den innsendte rapporten og finner å kunne legge til grunn innrapporterte utslippstall når kvoteplikten skal gjøres opp innen 30. april 2011. NorFraKalk AS har i 2010 hatt et kvotepliktig utslipp på 210 607 tonn CO₂.

Klif vurderer bedriftens usikkerhetsberegninger for bedriftsspesifikke utslippsfaktorer som mangelfulle, og det er forbedringspunkter i usikkerhetsberegningene for aktivitetsdata.

Bedriften har ikke sendt inn dokumentasjon som viser at de har gjort vurderinger av om ikke-akkreditert laboratorium holder tilfredsstillende kvalitet, herunder vurdering av resultatene fra deltakelse i ringtester.

Klif forutsetter at NorFraKalk snarest gjennomfører nødvendige tiltak for å korrigere overstående punkter. Vi vil følge opp dette gjennom tilsyn i 2011.

Vedtaket om godkjenning av rapport og fastsettelse av gebyrsats, kan påklages til Miljøverndepartementet.

1. Sakens bakgrunn

Klima- og forurensningsdirektoratet (Klif) viser til utslippsrapport innlevert 28. februar 2011, oppdatert rapport sendt pr. e-post 22. mars 2011, korrigerte tall for utslipp fra kildestrøm 2 i e-post av 25. mars 2011, og for øvrig supplerende e-poster knyttet til

rapporten.

Vi viser også til våre vedtak av 16. april 2010 og 22. desember 2010 om oppfølging etter fjorårets utslippsrapport, og til møte med SINTEF 7. desember 2010 om usikkerhetsberegninger for flere virksomheter, blant annet NorFraKalk AS.

I godkjenningsvedtaket for kvoterapportering for 2009 påpekte Klif flere vesentlige feil og mangler ved innsendte usikkerhetsberegninger fra virksomheten. Vi etterspurte også resultater fra ringtester for bestemmelse av utslippsfaktor for kildestrøm 4 (kalkstein). I møte 7. desember 2010 frafalt vi kravet om nye usikkerhetsberegninger for 2009, under forutsetning av at NorFraKalks usikkerhetsberegninger for aktivitetsdata og utslippsfaktorer for kildestrøm 2 (spillolje) og 4 (kalkstein) ble gjennomført i henhold til GUM¹, for rapporteringen for 2010.

I oversendelsesbrevet til endret tillatelse 22. desember 2010, bad vi også om at resultater fra deltakelse i ringtester for analyser av kildestrøm 4, og bedriftens vurdering av resultatene, skulle sendes inn i forbindelse med rapporteringen for 2010.

Kvotepliktige virksomheter skal rapportere sine utslipp av CO₂ innen 1. mars året etter at utslippene fant sted. Dette følger av lov 17. desember 2004 nr. 99 om kvoteplikt og handel med kvoter for utslipp av klimagasser (klimakvoteloven) § 16 første ledd og tillatelse til kvotepliktige utslipp av klimagasser av 15. mars 2005, sist endret 22. desember 2010. Nærmere regler om rapporteringen, herunder regler om hva som skal rapporteres og hvordan utslippene skal beregnes eller måles, er gitt i forskrift 23. desember 2004 nr. 1851 om kvoteplikt og handel med kvoter for utslipp av klimagasser (klimakvoteforskriften) kapittel 2 med vedlegg.

Klima- og forurensningsdirektoratet (Klif) kontrollerer og godkjenner den enkelte kvotepliktiges rapportering av CO₂-utslipp, i henhold til klimakvoteloven § 17.

2. Klifs vurdering

Overholdelse av fristen for innlevering av utslippsrapport

NorFraKalk AS, heretter omtalt som NorFraKalk, sendte inn utslippsrapport for bedrifter med kvotepliktige utslipp av CO₂ den 28. februar 2011, som er innen fristen.

NorFraKalk har imidlertid sendt inn endret rapport og usikkerhetsberegninger den 22. mars 2011, og flere supplerende e-poster i løpet av mars, deriblant resultater fra deltakelse i ringtester sendt inn 28. mars. Klif understreker at klimakvoteforskriftens krav til rapportering innen 1. mars innebærer at en fullstendig rapport skal leveres. Virksomheten har ikke oversendt vurdering av resultater fra ringtester for kildestrøm 4 for å dokumentere kvaliteten på laboratoriet de benytter. Vi forventer at det ved neste års rapportering leveres en fullstendig utslippsrapport innen fristen.

¹ Guide to the expression of uncertainty in measurement

Klif har lagt utslippsrapporten av 22. mars, og korrigerte tall for kildestrøm 2 i henhold til e-post datert 25. mars, til grunn for dette vedtaket.

Vurdering av kvotepliktige CO₂-utslipp

Kvoteplikt

Kvoteplikten for NorFraKalk er knyttet til bedriftens produksjon av kalk. For en nærmere presisering av kvotepliktens omfang vises det til bedriftens tillatelse til kvotepliktige utslipp av 15. mars 2005, sist endret 22. desember 2010.

Kilder til kvotepliktige utslipp

Følgende kildestrømmer er oppgitt i bedriftens tillatelse:

Kildestrømnr	Kildestrøm
1	Tung fyringsolje
2	Spillolje
3	Diesel
4	Kalkstein

NorFraKalk har i 2010 ikke hatt utslipp fra kildestrøm 1 og 3.

Det rapporterte utslippet fra kildestrømmene 2 og 4 fremgår nedenfor, under vår vurdering av de kvotepliktige utslippene.

NorFraKalk har ikke rapportert om kvotepliktige utslipp som ikke er omfattet av tillatelsen.

Vurdering av aktivitetsdata

NorFraKalk har rapportert aktivitetsdata og usikkerhet i beregning av aktivitetsdata. De rapporterte dataene fremgår i tabellen nedenfor. Der fremgår også kravet til usikkerhet i beregning av aktivitetsdata som er stilt i tillatelsen.

Kildestrømnr	Kildestrøm	Aktivitetsdata	Usikkerhetskrav	Rapportert usikkerhet
2	Spillolje	17 978 tonn*	1,5 %	0,5 %
4	Kalkstein	363 281 tonn	2,5 %	0,43 %

*tallet avviker fra rapporteringsskjema. Korrigerte data er sendt inn i e-poster av 22. og 25. mars.

SINTEF har, på vegne av NorFraKalk, beregnet usikkerhet i aktivitetsdata for kildestrøm 2 og 4. For kildestrøm 2 (spillolje) er ikke uttrykket for beregning av usikkerhet satt opp riktig, men siden usikkerhetsbidrag fra inn- og utgående lagerbeholdning er korrelerte og like store, vil disse i prinsippet ikke påvirke usikkerhetsberegningen for 2010. NorFraKalk må sørge for at usikkerhetsberegningen for aktivitetsdata for 2011 blir satt opp riktig.

I usikkerhetsberegningen for aktivitetsdata for kildestrøm 4 (kalkstein), har flere av usikkerhetsbidragene blitt utelatt uten at det er dokumentert at de er neglisjerbare. Bedriften bør synliggjøre at denne vurderingen er riktig. Dette gjelder særlig for usikkerhetsbidraget fra peiling av lagerbeholdning. Usikkerheten på 0,2 %, angir slik vi forstår det, kun usikkerhet i måleinstrumentet, og ikke usikkerhet i bestemmelsen av lagerbeholdningen. For vurdering av usikkerhet i lagerbeholdning vil det være flere usikkerhetsbidrag som kan være relevante, for eksempel omregning fra volum til vekt, hvor blå og tetthet/fuktinnhold vil spille inn. Usikkerhetsbidraget fra bestemmelse av lagerbeholdning, kombineres videre med usikkerhet i leveranser, for å finne usikkerhet i aktivitetsdata.

Vi anser likevel den innsendte dokumentasjonen for tilstrekkelig til å dokumentere at kravene til usikkerhet i aktivitetsdata i tillatelsen er overholdt. Vi minner om at dersom bedriften ønsker å benytte en annen metode for å bestemme lagerbeholdning enn den som fremgår av tillatelsen, må bedriften sende Klif en redegjørelse for hvilke endringer som gjøres, slik at tillatelsen kan endres.

Det er Klifs vurdering at virksomheten har framskaffet aktivitetsdataene i henhold til tillatelsen. Beregningene av usikkerhet aktivitetsdata kan forbedres, men innebærer så langt vi kan se ingen vesentlige feil i angivelse av usikkerhet for 2010.

Vurdering av faktorer

For kildestrømmene 2 og 4 kreves det i tillatelsen at det benyttes bedriftsspesifikke utslippsfaktorer ved beregningen av det kvotepliktige utslippet. NorFraKalk har rapportert faktorer og usikkerhet i faktorene for disse kildestrømmene. De rapporterte dataene fremgår i tabellene nedenfor. Der fremgår også kravet til usikkerhet som er stilt i tillatelsen.

Utslippsfaktor

Kildestrømnr.	Kildestrøm	Bedriftsspesifikk utslippsfaktor tonn CO ₂ /tonn kildestrøm	Usikkerhetskrav	Rapportert usikkerhet
2	Spillolje	3,04568	0,5 %	0,60 %
4	Kalkstein	0,437900	0,83 %	0,66 %

Omregningsfaktor

Kildestrømnr	Kildestrøm	Bedriftsspesifikk omregningsfaktor	Usikkerhetskrav	Rapportert usikkerhet
4	Kalkstein	0,979700	0,83 %	0,53 %

Utslippfaktorer for spillolje og kalkstein er framkommet i henhold til programmet.

SINTEF har, på vegne av NorFraKalk, beregnet usikkerhet i utslippsfaktor for kildestrøm 2 og 4.

Vi ser det som positivt at målefunksjonene og hvilke vurderinger som er gjort, i større grad enn tidligere er synliggjort i usikkerhetsberegningene. Etter vår vurdering er likevel ikke usikkerhetsberegningene knyttet til utslippsfaktorer og omregningsfaktor gjennomført på tilfredsstillende måte. Dette skyldes eksempelvis:

- Usikkerhetsbidrag er utelatt uten dokumentasjon for at disse er neglisjerbare, og noen av opplysningene synes framkommet ved antakelser. En representativ prøvetaking medfører ikke at usikkerhetsbidrag fra for eksempel variasjon og prøvebehandling faller bort.
- Noen forhold som tilsynelatende går på forståelse av usikkerhetsberegning medfører feil i beregningene, og dermed i usikkerheten (det er for eksempel følsomhetsfaktor og ikke usikkerhet som framkommer ved partiell derivasjon av målefunksjonen, og hvilken statistisk fordeling en usikkerhet har, har følger for omregning mellom standard og utvidet usikkerhet)

Særskilt vurdering av beregninger av usikkerhet i utslippsfaktor for kildestrøm 2

NorFraKalk har rapportert om usikkerhet på 0,6 % i bestemmelse av bedriftsspesifikk utslippsfaktor for kildestrøm 2, noe som overstiger kravene i tillatelsen. Bedriften har kun inkludert usikkerhetsbidrag fra analyse av karbon i spillolje i beregningen. Regnefeil gjør at bedriften rapporterer overskridelse av usikkerhetskravet på dette grunnlaget. Usikkerhetsbidrag fra variasjon i spillolje er utelatt fra usikkerhetsberegningen for utslippsfaktor for året. Så lenge bedriften beregner utslipp ved å knytte faktor pr måleperiode (hver blandprøve) direkte til forbrukt mengde spillolje for samme periode, og det tas mengdeproporsjonale, representative prøver, godtar vi at variasjon utelates fra usikkerhetsberegningen, forutsatt at bedriftsspesifikk utslippsfaktor kun benyttes for det parti av brensel de var ment å representere. Bedriften kan ikke beregne gjennomsnittlig utslippsfaktor og kombinere denne med aktivitetsdata for året.

Vi kan ikke se at bedriften har vurdert om prøvebehandling kan gi usikkerhetsbidrag som bør inkluderes i usikkerhetsberegningen. Dette bør vurderes enten gjennom parallelle analyser, eller ved opplysninger fra leverandør av analysetjenester.

Særskilt vurdering av beregninger av usikkerhet i utslippsfaktor for kildestrøm 4

NorFraKalk har rapportert en usikkerhet på 0,66 % for bedriftsspesifikk utslippsfaktor for kildestrøm 4. Klif påpeker at det er gjort noen feil i usikkerhetsberegningene, og at flere usikkerhetsbidrag er utelatt. Etter våre beregninger kan usikkerheten ligge vesentlig høyere enn det bedriften har rapportert. Vi har imidlertid ikke de nødvendige data for å gjøre en fullgod kontrollregning, og kan derfor ikke si med sikkerhet om dette medfører at kravet til usikkerhet er overskredet, eller om en eventuell overskridelse er vesentlig.

Bedriften har lagt til grunn standard oksidasjonsfaktor ved beregning av utslippene fra kildestrøm 2. For kildestrøm 4 har NorFraKalk lagt til grunn en bedriftsspesifikk

omregningsfaktor. Usikkerhetsberegninger for omregningsfaktor er gjennomført på samme måte som for bedriftsspesifikk utslippsfaktor, og vi kommenterer derfor ikke dette nærmere her.

NorFraKalk benytter det akkrediterte laboratoriet ved Karlshamn Kraft AB, Sverige til å utføre analysene av karboninnholdet i spilloljen i kildestrøm 2.

For analyse av kalkstein og brentkalk (kildestrøm 4), bruker virksomheten sentrallaboratoriet ved Franzefoss Minerals på Hylla. Dette laboratoriet er ikke akkreditert. En forutsetning for å benytte ikke-akkreditert laboratorium, er at virksomheten kan dokumentere at kvaliteten tilsvarende et akkreditert laboratorium. Dokumentasjon kan gjøres på flere måter, enten ved sammenlignende analyser mot akkreditert laboratorium eller ved deltakelse i ringtester, jf. kapittel 5.2 i veileder til klimavoteforskriften.

Virksomheten har tidligere opplyst at den vil dokumentere kvaliteten ved å delta i årlige ringtester. Klif mottok resultater fra deltakelse i ringtester i 2009 i brev fra NorFraKalk datert 1. august 2010. Vi bemerket i brev av 22. desember 2010 at virksomheten ikke hadde gjort noen vurdering av om resultatene var innenfor akseptkriterier/aksjonsgrenser (z-score, En-verdi). Dette er heller ikke gjort for ringtestene i 2010, men selve resultatene fra deltakelse i ringtester i 2010 ble sendt oss 28. mars 2011, 28. dager etter fristen 1. mars.

Oppfølging

Vi ser det som kritikkverdig at NorFraKalk har levert mangelfulle og til dels feil usikkerhetsberegninger. Vi minner bedriften om viktigheten av å benytte kompetente ressurser til usikkerhetsberegninger. Det er mangler i usikkerhetsberegningene både for aktivitetsdata og bedriftsspesifikke utslippsfaktorer. Det er i hovedsak manglene i usikkerhetsberegningene for bedriftsspesifikke utslippsfaktor som er betydelige.

Det er helt nødvendig av bedriften gjør en vurdering av resultatene fra ringtester de deltar i, da dette er vesentlig for å kunne vurdere om kvaliteten på laboratoriet de benytter, er tilfredsstillende.

Klif forutsetter at NorFraKalk snarest gjør de nødvendige tiltak for å korrigere overstående punkter. Klima- og forurensningsdirektoratet vil følge opp dette gjennom tilsyn i 2011.

Kvotepliktig utslipp

Usikkerhetsberegningene for bedriftsspesifikke utslippsfaktorer for kildestrømmene 2 og 4 er ikke tilfredsstillende gjennomført, som beskrevet ovenfor. Klif har imidlertid lagt bedriftens rapporterte data til grunn ved beregning av bedriftens kvotepliktige klimagassutslipp.

Dette gir følgende kvotepliktige utslipp i 2010:

Kildestrømnr	Kildestrøm	Aktivitetsdata (tonn)	Utslippsfaktor (tonn CO ₂ / tonn kildestrøm)	Omregningsfaktor	Kvotepiktig utslipp tonn CO ₂
1	Tung fyringsolje	0	3,2		0
2	Spillolje*	17 978	3,04568**		54 755, 20*
3	Diesel	0	3, 17		0
4	Kalkstein	363 281	0,437900	0,979700	155 851,41
Totale kvotepiktige utslipp					210 607

*Tallene for spillolje avviker noe fra virksomhetens rapport, da vi har mottatt korrigerte opplysninger fra virksomheten, jf. e-post av 23. og 25. mars 2011.

** vektet utslippsfaktor, framkommet etter beregninger pr uke

Klif påpeker at dersom virksomheten ved rapporteringen har gitt feilaktig opplysninger om forhold som kan påvirke utslippstallet, vil dette kunne føre til brudd på oppgjørsplikten etter klimakvoteloven § 13. Dette vil igjen kunne gi grunnlag for ileggelse av overtredelsesgebyr tilsvarende 100 euro for hvert tonn rapporteringspliktig utslipp som det ikke leveres inn kvoter for, jf. klimakvoteloven § 21.

3. Vedtak om godkjenning av kvotepiktige utslipp

Klif har gjennomgått den innsendte rapporten og finner å kunne legge til grunn innrapporterte utslippstall når kvoteplikten skal gjøres opp 30. april 2011. Bedriften har hatt et kvotepiktig utslipp på 210 607 tonn CO₂ i 2010. Vedtaket om godkjenning av rapport om kvotepiktige utslipp er hjemlet i klimakvoteloven § 17 første ledd.

4. Oppgjør av kvoteplikten

Innen 30. april 2011 må alle kvotepiktige virksomheter overføre det antall kvoter som svarer til virksomhetens kvotepiktige utslipp i 2010 til Statens oppgjørskonto i kvoteregisteret, jf. § 13 i klimakvoteloven. For NorFraKalk innebærer dette at 210 607 kvoter skal overføres fra bedriftens driftskonto i kvoteregisteret til Statens oppgjørskonto. Vi har registrert bedriftens kvotepiktige utslippstall i kvoteregisteret. Se punkt 4.5.2 i kvoteregisterets brukermanual for mer informasjon. Brukermanualen kan lastes ned fra www.kvoteregister.no.

Tilgang til meny for innlevering av kvoter til oppgjør åpnes mandag 11. april 2011. Vi minner om at bedriftens driftskonto nå er tilknyttet en tilleggsrepresentant (AAR). Vedkommende person må godkjenne overføringen initiert av primær (PAR) eller sekundær kontorepresentant (SAR) innen oppgjørfristen 30. april.

Vi gjør oppmerksom på at manglende overholdelse av oppgjørsfristen vil føre til at virksomheten ilegges et overtredelsesgebyr på 100 euro pr kvote som ikke er innlevert, jf. klimavoteloven § 21.

5. Gebyr

Klif's behandling og godkjenning av utslippsrapporten er omfattet av en gebyrordning, jf. § 5-5 i klimavoteforskriften. Basert på vår ressursbruk i forbindelse med behandling og godkjenning av rapporten er det fastsatt en gebyrsats etter høy gebyrklasse. Bedriften skal derfor betale et gebyr på kr. 30 000,-.

Faktura vil bli ettersendt.

6. Klage

Vedtaket om godkjenning av rapport, herunder også fastsettelse av gebyrsats, kan påklages til Miljøverndepartementet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra underretning om vedtak er kommet fram eller fra vedkommende fikk eller burde skaffet seg kjennskap til vedtaket. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes til Klif.

En eventuell klage fører ikke automatisk til at godkjenningen av den kvotepliktige utslippsrapporten ikke skal legges til grunn ved oppgjør av kvoteplikten 30. april 2011.

Opplysninger om saksbehandlingsregler og andre regler av betydning for saken vil vi kunne gi på forespørsel.

7. Oppsummering

Klif godkjenner NorFraKalks rapport om kvotepliktige utslipp i 2010. Vedtaket er hjemlet i klimavoteloven § 17 første ledd.

Rapporten har mangler i usikkerhetsberegninger. Dette gjelder både for aktivitetsdata og bedriftsspesifikke utslippsfaktorer, men det er særlig sistnevnte som er vesentlig og som kan ha følger for rapporterte utslipp.

Bedriften har ikke sendt dokumentasjon som viser at de har gjort de vurderinger av om ikke-akkreditert laboratorium holder tilfredsstillende kvalitet, herunder vurderinger av resultatene fra deltakelse i ringtester.

Klif forutsetter at NorFraKalk snarest gjør de nødvendige tiltak for å korrigere overnevnte punkter. Klif vil følge opp dette gjennom tilsyn i 2011.

NorFraKalk ilegges et gebyr på kr 30 000,- for vår behandling av utslippsrapporten.

Vedtaket om godkjenning av rapport og fastsettelse av gebyrsats, kan påklages til Miljøverndepartementet.

Virksomhetens kvotepliktige utslipp vil bli offentliggjort på www.norskeutslipp.no.

Med hilsen

Trine Berntzen
prosjektleder

Kjersti Furset
senioringeniør

Kopi:
Verdal kommune
Fylkesmannen i Nord-Trøndelag